

har tilraadet det høie Thing. Forleden begyndte det ærede Medlem med, at der var de samme Fredstanter, de samme Forligstanter baade i Høire og Venstre, og navnlig vendte han sig til Høire, og uagtet det ærede Medlem vel ikke havde sigtet paa mig, sølte jeg mig noget slaaet derved; thi jeg vedfjender mig, at da jeg i Sommer havde Leilighed til at holde Foredrag ude i Landet, udtalte jeg mig derhen, at jeg sølte mig ganske overbevist om, at det ikke vilde kunne være længe, før man fik Fred eller kom til Overenskomst. Jeg sluttede dette af rent psykologiske Grunde, og det ganske simpelt saaledes, at det vilde være umuligt, at Mennesker vilde kunne være saa urimelige at fortsætte denne Kamp med Bevidsthed fra alle Sider om, at de derved kun opnaaede at ødelægge Forfatningslivet fuldstændig og i det Hele at staae deres Fædreland. Jeg er overbevist om, at denne Betragtning selv for dem, der ikke kunne taale at høre Ordet Fædreland uden at mene, at det misbringes, har Noget paa sig. Jeg stoler nu paa, at Tiden vil vise, at det forholder sig saaledes, men da det ærede Medlem sagde det, han sagde, udtalte han tillige, at vi dog ikke maatte tænke paa Forlig og Fred, thi saa lagde vi altfor meget ind deri. Vi maatte huske paa, at til Forlig og Fred vilde absolut udfordres som det første Fornødne, en Forstaaelse om selve Forfatningen. Dertil maa jeg sige det ærede Medlem, at naar jeg har brugt Ordene Fred og Forlig, har jeg ganske vist aldrig lagt saa meget ind deri, og hvorfor? Fordi jeg tror, at det er fuldstændig umuligt i dette Dieblit og den nærmeste Tid at komme til et saadant Resultat, at vi have naaet fuldstændig Forstaaelse. Jeg maa anse en saadan Ende paa denne Konflikt, at man om den kunde sige, at den indeholdt en ren og klar Forstaaelse af Forfatningen, saa at der ikke mere kunde komme Tvistigheder af større konstitutionel Betydning og ingen Konflikter, for fuldstændig uopnaaelig; den kunde da i hvert Fald kun opnaas paa en eneste Maade, nemlig gennem en Forfatningsforandring, men umulig gennem en midlertidig Finantslov. En Forfatningsforandring er efter min Mening den eneste Maade, den eneste tænkelige Maade, hvorpaa der kunde naas en Forstaaelse af Forfatningen, som ikke kunde give Anledning

til nye Konflikter. Den Dag havde altsaa det ærede Medlem det Synspunkt, at vi, der talte om Fred og Forlig, forlangte for Meget; jeg saae for stort derpaa, men i Gaar jagde det ærede Medlem at vi saae for smaat derpaa — det Udtryk brugte han nemlig overfor en af mine Kollegaer —; vi maatte huske paa, hvad det dreiede sig om. Det dreiede sig bl. A. om en fuldstændig Opgivelse fra vor Side af Provisorismen og dernæst om en fuldstændig Opgivelse fra vor Side af Militarismen. Det var to Betingelser, som det ærede Medlem stillede, men det vil dog det ærede Medlem erkende, at hvis der ikke er anden Veitil at komme ud over den nuværende Situation, er det en fuldstændig Umulighed. Jeg kan kun tale paa mine egne Begne, men jeg maa sige, at hvis det ærede Medlem fordrer af os som Betingelse Noget, der skal konstatere fuldstændig Opgivelse af Provisorismen, altsaa at vi ikke længere kunne anerkende, at der kan komme Nødstilstande saaledes som hidtil, i hvilke Grundlovens §. 25 kan benyttes som Nødhjælp, er det ganske umuligt, for os at gaa ind derpaa. Thi vi kunne ligesaa lidt opgive vor Opfattelse i saa Henseende, som det ærede Medlem kan antages nogeninde at ville opgive den Opfattelse, at provisoriske Finantslove ere Noget, man aldrig vil billige. Nei, paa Grundlag af Opgivelse af Theorier og Principer kommer man i det praktiske Liv ikke ud af Konflikter. Hvad Militarismen angaar, skal jeg kun sige, at jeg for mit Vedkommende paa ingen Maade vedfjender mig, at jeg nærer eller har nærret Anstuelser, der kunne betegnes som Militarisme, hvorved jeg forstaaer, at man i det Hele bestræber sig for saa yderlig som muligt at gjøre Landet til en Militærstat, og saa megen Militarisme tror jeg i det Hele taget ikke der findes indenfor Høire; men menes dermed Spørgsmaal om, hvad man anser for nødvendigt og mest virksomhedsfuldt for at forsvare Fædrelandet eller — for ikke at genere Noget med Ordet Fædrelandet, vil jeg sige — for at forsvare Landet i farlige Tilfælde, saa er jeg, og saa vidt jeg kan forstaa, mange Mennesker her i Landet, i alt Fald vistnok den største Del af Høire, komne til den Anstuelse, at uden Kjøbenhavns Befæstning kan der ikke føres noget virkeligt energisk Forsvar for